

GÜNÜN EN GEÇ
SAATİNDE EN
SON HAVADİS-
LERİLE ÇIKAR
HALKGAZETESİ

Sahibi ve Umum Neşriyat
Müdüğü :
HASAN RASIM US
Basıldığı yer :
VAKIT MATBAASI
Ankara Caddesi VARIT Yurdu

23

MART 1940
CUMARTESİ

Numara : 199 Sene : 2
Tel. 23872 . Posta kutusu 214

Fransız harp ka- binesi Gamlen'in iştirakile toplandı

ÇİNLİLER

Japonyayı bitkin bir
hale koymağa
azmetmişler

Çungking 23 (A.A.) — Çekici
ajansı bildiriyor:

Kuangsi kıtaatının kumandanı
general Pai Chung - Hsi yaptığı
beyanatta, harbin ikinci devresi
zarfında Çinlilerin muvaffakiyet
talilerinin çok arttığını kaydettik-
ten sonra Japonyanın halen diplo-
matik sahada her zamankinden zi-
yade mücerret bir vaziyette kal-
dığını bildirmiş ve Çinin nihai zaferi
ile muhasamatın tatili şu üç çar-
e ile mümkün olabileceğini bildir-
miştir:

- 1 — Müstevliler, Çinin kendi
vesaiti ile tardedilmelidir.
- 2 — Japonya bitkin bir hale
gelmeli ve iflâs etmelidir.
- 3 — Mütearrız durdurmak için
beynelmilel bir hareket vukubul-
malıdır.

General, bu üç ihtimal üzerin-
den biri hakkında kanaatini bildir-
mekten istinkâf etmiş, fakat nihai
zafer ihtimalinin arttığı hususun-
da ısrar etmiştir.

Vels'i Amerikaya götüren vapur

İngilizler tarafından 14
saat kontrol edildi

Londra, 23 (Radyo saat 18) —
Çarşamba günü Cenovadan hare-
ket etmiş olan İtalyan transatlan-
tı "Konte di Savoia", İngiliz harp
gemileri tarafından durdurularak
kontrol edilmiştir. Transatlantiğin
tevkifi 14 saat sürmüştür ki bu
pek uzun bir kontrol müddeti sa-
yılmaz.

"Konte di Savoia", da Amerika-
ya dönmekte olan Vels de bulun-
maktaydı.

Yunan Kralı

Komedi Fransez artist-
lerine nişan verdi

Atina, 23 (A.A.) — Komedi
Fransez heyeti general Metaksas
tarafından kabul edilerek kendile-
rine kral tarafından verilen nişan-
lar tevdi edilmiş ve muvaffakiyet-
lerinden dolayı tebrik edilmiştir.

Fransız tayvareleri Alman müstahkem hatları üzerinde!..

Londra 23 (Radyo, saat 18) — Reyno kabi-
nesi bugün ilk toplantısını yapmış ve başvekil,
başvekil muavini, harbiye, bahriye, hava, iktisat
ve maliye nazırlarından mürekkep olan bu "harp
kabinesi", toplantısında Fransız başkumandanı
general Gamlen de bulunmuştur.

Yeni Fransız kabinesi hakkında Paris siyasi
mahafilinde büyük bir itimat beslenmekte ve
partiler arasında bazı ayrılıklarına rağmen bu-
gün Fransanın zafer istediği, zaferin de ancak
harple kazanılabileceği fikri ileri sürülmektedir.

Londra, 23 (Radyo saat 18) — Cephelede

bazı faaliyet kaydedilmektedir. Fransız tayvare-
leri Alman müstahkem hatları üzerinden uça-
rak, çok mühim fotoğraflar almışlardır.

Bugün İngiliz hava nezareti tarafından neş-
redilen tebliğde son İngiliz tayvare akınının, Al-
man müdafaa topraklarının açtığı ateş üzerine, faz-
la ilerliyemedikleri ve mühim fotoğraf alama-
dikları bildirilmektedir..

Bir Alman tayvaresi de Fransanın şimal top-
rakları üzerinden geçmiştir.

Garp cephesinde Alsas civarında da bazı as-
kerî harekât müşahade edilmiştir.

Romen kralının mühim beyanata

"Romanyada bütün faaliyet, ordunun
teçhizi üzerinde temerküz etmelidir!.."

Karol ilâve ediyor:

Romanyanın hudutları enerji ile müdafaa olunacaktır

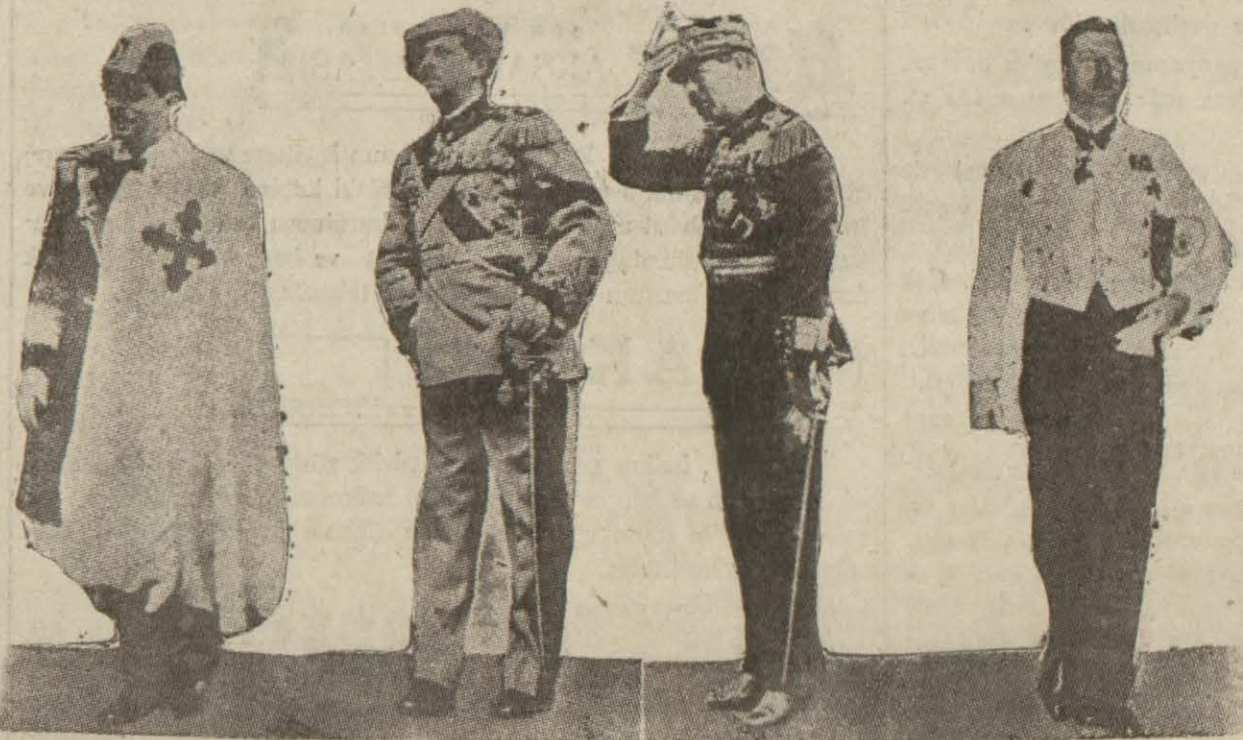
Bükreş, 23 (A.A.) — Parla-
mentonun açılışında söylediği
nutka meclisin cevabını getiren
âyan heyetine, kral Karol, şu
sözleri söylemiştir:

"Bugün Romanyadaki bütün
faaliyet, ordunun teçhizi üzerin-
de temerküz etmelidir.

Bugün Romanyada tek bir pa-
rola mevcut bulunmalıdır: Ro-
manyanın birliğinin ve tamamı-
yetinin muhafazası.."

Kral Karol, bilâhare Balkan
antantı azası arasında tesanüdün
takviyesini memnuniyetle kay-
detmiş ve sözlerine şöyle devam
etmiştir:

"— Romanya, herkesle ve has-
satın komşuları ile iyi münase-
betlerde bulunmak arzusunda-
dır. Romanyanın hudutları dışın-
da hiçbir emeli yoktur. Roman-
yanın hudutları, enerji ile müda-
faa edilecektir. Bu, Romanyanın
nukaddes hakkıdır.."

Birkaç görüşle Romen kralı

Hindistanda dahili harp ihtimali !

Londra, 23 (Radyo, saat 18) — Yeni Delhide bugün Hindistan
Müslümanları birliğinin kongresi aktedilmiş ve 1935 kanunu esas-
sının artık tatbik edilemeyeceği, bunun değiştirilmesi lüzumu hasıl
olduğu hakkında bir kararname kabul olunmuştur.

Kongre esnasında Hind Müslümanları reisi Cına bir nutuk vere-
rek Hindistan hükûmetine Hindu ekseriyetinin hâkim olmasına artık
müsaade edemeyeceklerini, istedikleri şekilde bir hükümet kurul-
mazsa dahili harp çıkacağını söylemiştir.

Cına bu mesele etrafında görüşmek üzere Gandiyi ve diğer
Hind rüesasını bir konferansa davet etmiştir.

Fin Cumhurreisi

Yardıma gelen
gönüllülere teşekkür
ediyor

Helsinki, 23 (A.A.) — Reisi.
cumhur B. Kallio yabancı mat-
buat mümessillerini kabul etmiş-
tir.

Reisicumhur Finlandiyaya ge-
çirdiği imtihan esnasında yardım
edene teşekkürlerini bildir-
dikten sonra demiştir ki:

"— Hakkımızda gösterilen
sempati bizi çok teşçi etmiştir.
bu sempati bazı ahvalde aynı ai-
le azasını birliştiren muhabbet
gerçevesini de aşmıştır.

Batı devletleri bize diğerlerin-
den daha fazla yardımda bulun-
mağa amade idiler. Fakat ahval
ve şerait buna müsaade etmedi.
(Lütfen sayfayı çeviriniz)

Hitler'in
İki Sene

Yazan: Nevil Henderson
Londra'nın son Berlin elçisi

14

Londra hükümeti, Çeklerin seferbe lik yapmalarını tavsiye etti. Zira böyle bir hareket harbinin ç edilebilir.

Maamafih, bağvekilin sabrı da hatüklenmemiştir.

Takriri olmayan teklifleri red etmek istemiyordu, ve akşam saat beşte Sir Horace ile benim, Ribentrop'a görüşerek, Hitlerin isteklerini resmi vesikalarla bildirmesini diledi.

Hitlerin bunu redledeceğini tahmin ediyordum; zira dün tek liflerini müteaddit defalar tekrarlamıştı. Düşündüğüm gibi olmadı çünkü yüksek harp divanı da ha kararını vermemiştir.

Ribentrop bize bir Alman muhtırası verilebileceğini söyledi.

O gece, saat on buçukta müzakerelere devam olundu.

Hitler, barışçı bir tavır takınmıştı; lakin muhtırasında, tekliflerinin değiştirilmediğini gördüm. Muhtıranın altına, isteklerin katıldıklarını ilâve edilmişti.

Muhtırada, Çeklerin, Südet arazisini, 26 eylül sabahı saat sekizinde tahliyeye başlayarak eylül 28 inde bitirmelerini istemiştir. Çekoslovaklara tahliye hazırlıklarına başlamaları için kırk sekiz saatlik bir mühlet, ve tamamlanması için dört günlük bir zaman verilmiştir.

Çemberlayn Hitler'e şunları söyledi:

"— Siz, dikte edilen sulhlardan acı acı bahsediyorsunuz. Çekoslovaklara yaptığınız bir teklifle kalmıyor, bir dikte (yani imlâ ettirir şekilde) mahiyetini alıyor."

Hitler:

"— Hayır, bu bir dikte değil dir; kitabın başlığına baksanız a! Muhtıradır." dedi.

Bunu takip eden uzun münakaşa neticesinde, Hitler muhtıradaki, kendi el yazısıyla ufak tefek tadilat yapmağa razı oldu.

Mr. Çemberlayn'a acı bir sesle:

"— Şimdiye kadar münasabahada bulunduğum yegâne adam sizsiniz, Mr. Çemberlayn!"

Ertesi sabah, Çemberlayn, tayyare ile Londraya müteveccihen hareket etti.

Miralay Masonun enerjisi sayesinde Godesbergte çizilen harita ve muhtıra aynı günde Çek hükümetine verildi.

Miralay Mason, gerisin geri

Hürriyet ülküsünden mülhem olarak Finlandiya ile birlikte hareket etmek üzere muhtelif memleketlerden gelen gönüllülere teşekkül etmek benim için bir vazifedir.

Bilhassa ilk olarak yardımımıza gelen İsveçli gönüllülere teşekkül etmek isterim.

B. Kallio, halkkate tamamen uygun haberler göndermiş olan yabancı gazete muhabirlerinin faaliyetini sene ile kaydetmiş ve şunları ilâve eylemiştir:

"— İstiklâlini müdafaa etmek için olan küçük bir millete taksir kabul etmek bir ordu gibi bütün istikametlere dönerek müzaheret etmiş olan dünya efkârı umumiyesine minnettarlığımızı arz ederiz."

YENİ FIN KABİNESİ NE ZAMAN TEŞEKKÜL EDECEK?

Helsinki, 23 (A.A.) — Fin

Sovyet barış muahedesinde tevellüt eden meseleleri hal ve tesviye edecek olan yeni Fin kabinesinin paskalyayı müteakip hemen teşekkül etmesi beklenmektedir. Şimdiki kabine Rus istilâsı esnasında ancak muvakkat mahiyette olarak teşekkül etmiştir.

Us Suomi gazetesine göre, bağvekil Rytî ile diğer bazı nazırlar verlerinde kalacaktır.

tayyare ile Berline gelmiş, oradan otomobile Çek hududuna gitmiş ve geceleyin tel örgüleri arasında on kilometre kadar yürümüştü. Karanlıkta süren bu yürüyüş esnasında Almanlar veya Çekler tarafından vurulmak tehlikesi de vardı.

Harp krizi son kertesine gelmişti. Fransızlar yarım milyon asker ve İngilizler donanmalarını seferber etmişlerdi.

Fransa Çekoslovakyanın tairuza uğradığı takdirde yardımına muhakkak surette koşaacağını söylüyordu.

Fransız ve İngiliz erkânı harbiyesinin temaslarından cesaret alan Çekoslovakya, Alman muhtırasını kabul etmedi.

Harbin önüne geçilemeyecekti. Dört devlet adamı, 29 eylül saat 13,30 da Münih'teki yeni "kahverengi evde", (Nazi evi gibi birşey) buluştular.

Musolini Roma'ya trenle, Daladye Paristen, Çemberlayn Londradan tayyare ile gelmişlerdi.

Üç devlet adamı, sokakları dolduran halk tarafından hararet ve şevkle karşılandılar.

Müzakere ve münakaşaları on üç saat sürerek, cuma sabahı saat 2,30 da nihayet buldu. Mülakat sakin bir hava içinde cereyan etti.

Musolininin hazır bulunması işlerin kolaylaşmasına yardım etmişti.

Musolini, İngilizce, Fransızca ve Almanca konuşuyordu. Münakarenin uzamasına tercümeler sebep oldu. Böyle olduğu halde hepsi de anlaşıldı.

Mülâkattan şu netice alındı: Südet arazisi kan dökülmeden bir tek kurşun atmadan Alman yaya iade olunuyordu. Maamafih, Almanya birçok Almanların arzu ettikleri hudutlara kavuşmadı.

GÖRİNGİN VAADI

Çekoslovakya partiyi kaybetmişti. Başvekil, Hitlerle 30 eylülde son görüşmesini yaptıktan ve İngiliz - Alman anlaşmasını imzalıdıktan birkaç saat evvel ben Münih'ten ayrılmış bulunuyordum.

Fransız ve İtalyan sefirleri ile beraber tayyare ile Berline döndük. Münih anlaşmasına göre, teşekkül eden beynelmîl komisyon ilk defa olarak o gün saat 17,30 'da faaliyete geçti.

Komisyonun bu toplantısı, faciyanın ikinci perdesinin son sahnesini teşkil etti.

Ben, Çekoslovakyanın Almanya ile doğrudan doğruya müzakereye girmesi lehinde idim. Kargaşalık ve kan dökülmesine sebep olacağı için plebisitin yapılmasını da arzu etmiyordum; her ne pahasına olursa olsun, önüne geçilmeliydi.

Almanyanın, mülâyim davranacağına dair Göringten söz aldım.

Komisyonun Çek delegesi ile Göring'in görüşmeleri için teşebbüse girdim.

Çek delegesi, Berlin'deki Çek sefiri Mr. Mastny idi; krizin en nazik anlarında bile rabatlarını mız samimiyeti kaybetmemiştir.

(Devamı var)

Nafia vekili İzmirde

İzmir, 23 (A.A.) — Nafia vekili general Ali Fuat Cebesoy, dün akşam şehrimize gelmiş ve basmahane istasyonunda vali, müstahkem mevki kumandanı, belediye, parti, vilâyet idare heyeti reis ve azaları, askerî erkân, nafia mensupları, matbuat mümessilleri tarafından karşılanmıştır.

Aurupa Postası

Bugün gelen yabancı gazetelerde gördüklerimiz

Alman Erkânıharbiyesi Balkanlarda bir maceraya taratlar değil...

Hitlere, İtalyanın harp harici kalışının daha faydalı olacağını söylemişler

Fransızca Paris Suvar gazetesi'nin bugün gelen nüshasında, Brenner mülâkâtından şöyle bahsedilmektedir:

Hitler, Brennerden döner dönmez hemen odasına çekilerek Göring, Ribentrop, amiral Röde general Keyte ve general Bravhici yanına toplamıştır. Duyulduğuna göre askerler Balkanlarda yapılacak herhangi bir maceraya taraftar görünmemişlerdir. Onlar İtalyanın trümkün olduğu kadar uzun bir zaman harp harici kalmasının daha faydalı ve İtalyanın komşularını ikna suretile boyun eğmeğe mecbur etmesinin daha doğru olduğunu ileri sürmüşlerdir.

Diğer taraftan, diktatörler arasındaki konuşmaların bir takım maniaları ortadan kaldırdığı zannedilmemektedir.

Çünkü Sovyetlerin, şimdiki halde Türkiye ile aralarını tamamlamak her hangi bir kombinezona girmekten tiksindikleri görülmektedir.

Yalnız Karpatlarda genişleyen hudutları yüzünden kendi nüfuzları altına girmiş bulunan muntakalar hakkında İtalya ile teşriki meşai etmekten çekinmeyeceklerdir.

İşte bunun için doktor Göbelsin bütün blöf ve şantajlarına rağmen Berlin büyük tezatlarla çarpışmak mecburiyetinde bulunuyor.

Bir taraftan Almanyanın Kremlin yardımından vazgeçmesine imkân yoktur. Diğer taraftan İtalyayı tam manasile kendine bağlayamadığı için ihtiyatlı davranmağa mecburdur.

Ribentrop Moskova ile yeni bir görüşme yapılmasını elzem olduğunu Hitler'e telkin etmiş bulunmaktadır. (Diğer sütunlarımızda göreceğiniz gibi, Molotofun bugün Berlin'de Alman ricâliyle konuşmaya başlamış bulunması muhtemeldir.)

Almanya, içinde bulunduğu müşkül vaziyet karşısında her çareye başvurmaktadır. Fakat, mütefikler onun karşısında tamamen uyanıktırlar.

Ve Almanyanın hazırladığı ve hazırlayabileceği her darbeye mukabele edebilecek bir vaziyettedir.

ÖĞLE VE AKŞAM gazetelerinde gördüklerimiz!

SON HAVADİSLER
AKŞAM POSTASI

Hasan Kumçayı, Finlandiya suhunun İngiltere ve Fransada yaptığı tesirin çok derin olduğunu, Fransadaki kabine değişikliğinin ve İngilterede mahdud azalı harp kabinesi kurulması tacaavurlarının bunun neticesi bulunduğunu yazarak ihtiyat ve basiretin hareketsizlik derecesine varmasının doğru olmadığını tebarüz ettirmektedir.

AKŞAM

(Vâ-Nû), halkın parklara rağbetsizlik gösterdiğinden bahsedilerek, parkların ve bahçelerin yapılırken halkın ağaç dibine oturup yemek içmek gibi iyyatlarının da nazarı dikkate alınması faydalı olacaktır kaydedilmektedir.

HALKIN BÖZÜ
HALKIN KULUĞU
HALKIN DİLİ

Son Posta

"Hergün, sütununda Hint kongresinden ve Hindistanın silâhsız mukavemetinden bahsedilerek İngilterenin en büyük kuvvetinin harp zamanında daha tahdit tanımıyan geniş hürriyetseverliği olduğu tebarüz ettiriliyor.

DEN SONRA GELEN Haberler

Fransız gazeteleeri ve yeni hükümet "Pol Reyno'nun vazifesi ağır olacaktır,"

Paris, 23 (A.A.) — Havas: Matbuat hûlâsası:

Kabinenin meclisin önüne çıktığı celseleri takip eden günlerde olduğu gibi bugün de Paris matbuatı meclis müzakereleriyle meşgul olmakta ise de tefsirlerden dana ziyade her gazetenin kendi dahili siyaset temayülü sızmaktadır. Bu kabine buhranı harpten beri ilk buhrandır ve bazı gazeteler bazı mebusları bu işe kâfi derecede ehemmiyet vermemiş olmakla itham etmektedirler.

İşte bunun içindir ki Petit Journalde Cori'an "Dün bir kabine buhranı günü, fakat aynı zamanda bir harp günüydü, dedikten sonra "Baylar unutmayınız ki harp içerisindeyiz," demektedir.

Matin gazetesi başmakalesinde diyor ki: "Siyasi mesele şimdi halledilmiştir. Yüksek meclis, gizli komitenin 9 nisanı içtimasını temin etmiştir. Siyasi mesele hiç şüphesiz bu komitede dış vaziyet ve hükümetin ilk icraatı bakımından nihai surette halledilecektir."

Londraya gidecek Romen ticaret heyeti

Londra, 23 (A. A.) — Bükreşten Deyli Telegraf gazetesine bildiriliyor:

Romen hükümeti Romanya ile İngiltere arasında yeni bir tediyat itilâfi akdetmek üzere yakında Londraya gidecek olan Romen ticaret heyetinin âzasını tayin etmiştir.

Belçika İtalyaya kömür gönderiyor

Briksel, 23 (A. A.) — "Confidenzia" vapurunun 9000 ton Belçika kömürü ile Anvers'ten İtalyaya hareket ettiğine dair verilen haber, Belçikanın iktisadi mahfillerinde büyük bir memnuniyet tevliid etmiştir. Bu hâdisenin Belçikadan İtalyaya bundan sonra muntazaman kömür gönderileceğine bir işaret olduğu söylenmektedir. Kömür sevkiyatı, Almanyanın İtalyaya deniz yolu ile kömür nakletilmemesi yüzünden Anvers limanındaki işçileri bulundukları müşkül vaziyetten kurtaracaktır.

Macar başvekilinin Roma seyahati

Budapeşte, 23 (A. A.) — Macar gazeteleri Macaristan başvekilinin Telekinin Roma seyahatinin ehemmiyetini tebarüz ettirmekte dir. Gazeteler, iki memleket arasındaki münasebetlerde fevkalâde bir hâdisa beklemek lâzımgeldiğini, çünkü Musolini - Teleki - Ciano görüşmelerinin iki dost memleket tarafından takip edilen işbirliği siyasetinin inkişafında ancak yeni bir safha teşkil edeceğini kaydelemektedirler.

ANKARA HABERLERİ

23-8-910
Bu haberler bugün Son Dakika muhabiri tarafından telefonla bildirilmiştir.

İstanbul Maliye memurları arasında terfiler

İstanbulda Bulunan maliye memurları arasındaki terfilerle aynı maaşla başka bir memuriyete naklolunanlar şunlardır:

İstanbulda varidat kontrol memuru Emin Büklü 40 liraya, liseler muhasebe kâtibi Sadi Erdem 30 lira ile Çatalca müstahkem mevkii muhasebe mümeyyizliğine, İstanbul levazım âmirliği muhasebe kâtibi Abdullah Akgöl 25 lira ile İstanbul deniz müesseseleri muhasebe kâtipliğine terfian tayin edilmişlerdir.

Eni mal müdürü Şerif Üsküdar, Gördös mal müdürü Salâhaddin Eminönüne, İstanbul defterdarlığı mümeyyizi Şazi Elviren İstanbul tahsil kontrol memurluğuna, İstanbul tahakkuk memuru Feyzi Tokcan da şefliğe maaşlarla naklen tayin edilmişlerdir.

Bayındırda imar faaliyeti

İzmir, 23 (A.A.) — Bayındırda tayyare cemiyetinin yeni yaptırdığı binanın açılış töreni ile hükümet ve askerlik şubesi binalarının temel atma merasimi dün yapılmıştır. Her üç merasime de vali Etem Aykut riyaset etmiştir.

Tayyare cemiyeti binasının açılışında vali bir nutuk irad ederek havacılığın milletlerin hayatında haiz olduğu ehemmiyeti ve hava kurumunun bu sahada tahakkuk ettirdiği feyizli semereleri tebarüz ettirmiştir. Civar köyler ve kasabalar halkı merasime iştirak etmişler ve bu vesile ile hava kurumuna geniş teberruatla bulunmuşlardır.

Vali Aykut yeni hükümet ve askerlik şubesi binalarının temel atma merasimi esnasında da birer hitabede bulunmuş ve cumhuriyetin imar ve inşaatı için büyük muvaffakiyetli hamlelerine işaret eylemiştir.

Yeni Antalya valisi

Erzurum, 23 (A.A.) — Antalya valiliğine tayin edilmiş olan valimiz Haşim İşcan dün akşam şehrimizden ayrılmış ve istasyonda kumandanlar, memurlar ve Erzurumlular tarafından uğurlanmıştır.

Bir fare, kiliseyi yakyordu!

Dublin, 23 (A. A.) — Evvelki gece Saint - Patrice katolik kilisesinde bir yangın çıkmıştır. Bir farenin elektrik tellerinin kontak yapmasına sebep olduğu söylenmektedir. Yangın süratle söndürülmüşse de kilisede bulunan Saint - Patrice gövâlyelerinin bayrakları yanmıştır.

Edirne vilâyet umumi meclisi işni bitirdi

Edirne, 23 (A.A.) — 40 gündemberi çalışmalarına devam eden Edirne vilâyet umumi meclisi dün daimi encümen azalarını seçtikten sonra mesaisini sona erdirmiş ve dağılmıştır.

Kapanış celsesinde söylediği nutukta vali Ferit, meclis azalarına teşekkür ettikten sonra devletin bu sene Edirne vilâyetinin bilhassa yol ve imar hareketlerine karşı gösterdiği yüksek alâkaya yardım şükranla anmış ve önümüzdeki sene içinde başarılabacak mühim işler üzerinde uzun boylu durarak meclisi tenvir etmiştir.

Bundan sonra halkevinde meclis azaları şerefine bir veda çayı verilmiş ve bu çayda umumi müfettiş general Kâzım Dirik, müfettişler erkânı, parti bölge müfettişi Kocaali mebusu Ragıp Akça, Trabzon mebusu Şerif Bilgen, parti ve belediye reisleriyle parti idare heyeti azaları hazır bulunmuşlardır.

Çok samimi bir hava içinde geçen bu çayda vilâyeti ilgilleyen muhtelif işler üzerinde samimî hasbihallerde bulunulmuş ve ecümle seçimlerini yenilemiş ve faaliyet çerçevesini genişletmiş olan halkevi kollarının daha verimli bir hale gelebilmesi için alınması lâzım gelen tedbirler üzerinde faydalı konuşmalar yapılmıştır.

Galatasaray - Fenerbahçe B takımları karşılaştı

Bugün saat 16 da Taksim stadyumunda Fenerbahçe ve Galatasaray B takımları karşılaşmışlardır.

Zevksiz bir oyundan sonra, Fenerbahçe 2 — 1 maçı kazanmıştır.

Mevlût

Diş tabibi Suat İsmail ve operatör Kâzım İsmailin babaları müteakik glümlük müdürlerinden merhum İsmail Hakkın mevlâdu ayın yirmi sekizinci perşembe günü öğle namazını müteakip Sultanahmet camiinde okutulacaktır. Dostlarının, tanıdıklarının ve mevlûta hazır bulunmak isteyenlerin gelmeleri ailesini sevindirecektir.

KADAR GELEN **Haberler**

Bir Roma gazetesine göre

Molotov bugün Berlinde bulunacak!**HABERLER**
Dahilde

* Müddeti biten Türkiye - Suriye hudut anlaşması, Ankara'da yapılan müzakereler sonunda yenilenmiştir.

* Ticaret vekâleti piyasasının tanzimi için yeni tedbirler almaktadır. Bu cümleden olarak, yeni kurulan ihracat birlikleri ve ithalat limited şirketleri vasıtasıyla ihracat mallarımızda azami fiyat temin edildiği ve ithalat mallarında daha ucuz almak imkânı bulunduğuna için, ihracat ve kısmen de ithalatta bütün satışlar üzerinden kilo başına münasib bir miktar paranın hükümet emrine gösterilecek milli bir bankaya yatırılması esas tutulmuştur.

* Nisan ayı içinde şehrimizde habersiz bir hava taarruzu ve pasif korunma tecrübesi yapılacaktır. Bu tecrübe esasında talim edilecek bütün pasif korunma ekipleri faaliyette bulunacaktır. Bu tecrübenin yalnız hangi ay zarfında yapılacağı ilân edilecek, günü ve saati çok gizli tutulacaktır.

* Diğer taraftan şehrimizin muhtelif kazarlarında yapılmakta olan umumî sığınakların inşaatı hararetle devam etmektedir. Dün vali muavini Haluk Nihad, vilâyet seferberlik müdürü Ekrem ve Kimyager İsmaille beraber bu sığınakları dolandırmışlar ve tetkikat yapmışlardır.

* İngiliz lirası fiyatlarının dünya borsalarında gösterdiği fiyat değişimleri üzerine Cumhuriyet Merkez Bankası salâhiyetini kullanarak sterline yeni bir kur tesbit etmek için tedbirlere girişmiştir. Fakat bir taraftan da piyasanın ihtiyağlarına derhal cevap vermek zarureti olduğundan İngiliz lirasına muvakkat bir rasyo tesbit olunmuştur. Bu rasyo 481 kurdur. Evvelce İngiliz lirası Türk parasıyla 521 kurşu kıymetindeydi. Simdilik hakiki kıymetini istikrarını kadar tediyatın yüzde yirmisi tevkif edilmektedir. Bilâhare tesbit olunacak miktara göre tevkifatı icabı ederse bu yüzde yirmilerden yapılacaktır.

* Maamafih bugünkü vaziyet ihracat tacirleri için bazı müşkülât doğurduğundan tacirler ticaret vekâletine müracaat etmişlerdir. * Denizyolları idaresinde yapılan suistimal tahkikatına dördüncü soru hâkimliğince devam edilmektedir.

* Evvelki gün yapılan istisnalar neticesinde Deniz yolları işlemleri memurlarından Salâhaddinle İsmet tevkif edilmişlerdi. Dün devam eden tahkikat neticesinde denizyolları kontrol dairesi memurlarından Ahmet ve İsmail Hakkı adlarında iki memur daha tevkif olunmuştur.

* Yolculara verilen biletleri sonradan kontrol esnasında, eksik yazılmış olan dip koçanlarına göre tahfif etmek ve manifestolar üzerinde de bunlara göre tadilat ve tahfifat yapmak suretiyle vukua getirilen bu suistimal tahkikatına ehemmiyetle devam edilmektedir.

* Ankara'dan verilen malûmata göre, devlet dairelerinde bulunulacak nakil vasıtalarına dair kanun lâihyası meclise verilmiştir. Bütçe encümeninde müzakere edilmekte olan bu lâihya ile resmi otomobillerin adedi azaltılmaktadır. Lâihya otomobil verilecek makamları şöyle kaydetmektedir:

* Cumhurreisliği, meclis reisliği, başvekil, genel kurmay başkanı, vekiller, ordu ve kolordu kumandanları, firka kumandanları, donanma kumandanı, Bunlardan başka yalnız 15 vilâyet valisine de otomobil tahsis edilmektedir. Bu lâihya ile halen mevcut diğer resmi makam otomobilleri kaldırılmaktadır.

HARİÇTE:
* Amerikanın Douglas tayyare fabrikalarında, 70 ton ağırlığında muazzam bir tayyare yapılmaktadır. Tayyare dört motörlüdür, 28 ton bomba alacak, hiçbir yerde durmaksızın 10.000 kilometre mesafe katedecektir. Saatte 400 kilometre alacak ve 10 tayyare bulunacaktır. Bu tayyare hiç bir yerde durmaksızın Amerika ve Amerikadan Avrupa'ya gidip gelecektir.

**ASKERİ VE SİYASİ MÜŞAVİRLER
MOLOTOFA REFAKAT EDİYOR**
Alman hariciye nazırının da yakında Belgrada eleceği söylenmektedir

Londra, 23 — Roma'dan bildirildiğine göre, Sovyet İcra komiserleri heyeti reisi ve hariciye komiseri Molotov, bugün Berlinde gelecektir. Refakatinde askerî ve siyasi müşavirler de vardır. Molotov Berlinde iki gün kalacaktır.

Zürich, 22 — Berlin'den gelen haberlere göre, Alman mahafili Sovyet başvekil ve hariciye komiseri Molotov'un Berlini ziyaret edeceği haberini ne tekip, ne de teyit ediyor.

Diğer taraftan Kont Ciano'nun Berlin'e, hattâ Moskova'ya, Ribbentrop'un Moskova'ya gideceği hakkında haberler dolayısıyla, Salâhiyyetler mahafil Almanya - Sovyetler - İtalya arasında anlaşma haberini mevsimsiz ad-

detmektedir. Düne kadar Sovyetler İtalyanlara, İtalyanlar Sovyetlere hücum ediyorlardı. Hücumlar durmakla beraber anlaşma için daha çok çalışmak lâzımdır.

Roma, 22 (A.A.) — İtalya mat b. atının Yugoslav kaynaklarından alarak yazdığına göre, Alman hariciye nazırı von Ribbentrop yakında Belgrada gidecektir.

Belgrad, 23 — Alman hariciye nazırı von Ribbentrop'un yakında Belgradı ziyaret edeceği şayiseleri hakkında Yugoslav mahafilinin haberi yoktur. Fakat Almanyanın Balkanlarda sarfetmekte olduğu siyasi faaliyetleri, barile böyle bir ziyaretin icrası Yugoslav mahafilinde müstebad görülmüyor.

**Almanya, Romanyayı
Yeni ticaret sisten-i dolayısıyla
Ültimatum mahiyetinde bir nota ile
Protesto etmiş!**

Bükreş, 23 (A.A.) — Röyter muhabiri bildiriyor:

Alman hükümeti, Alman ekonomisi doktor Klodiyus vasıtasıyla Romanya hükümetine bir nota tevdi etmiştir.

Doktor Klodiyusun son aylar zarfında müteaddit defalar Bükreşe gelip gittiği malûmdur. Bu ziyaretler, ekonomik imtiyazlar almak için Almanyanın Romanya üzerinde tesirler icra ettiği şeklinde tefsir edilmiştir.

Romanya hükümeti bu ana kadar Almanyanın mübalâğalı taleplerine mukavemet etmeğe muvaffak olmuştur.

Almanların düşüncelerine göre, sabık başvekil ve halen milli kalkınma cephesi reisi bulunan Vayda Vovod, Alman taleplerini Tatareskodan daha iyi karşılamaya mütemayıl bulunmaktadır.

Öğrenildiğine göre, Almanya Romanyaya verdiği bu notada, Romanyanın harici ticaretinde yaptığı mütemadî değişiklikleri ve yabancı dövizler esasları üzerinde iş yapması sistemini artık müsamaha ile karşılamayacağını bildirmekte ve Romanyanın bir kaç hafta evvel tatbikine başladığı yeni Ticaret sistemini şiddetli surette tenkit eylemektedir.

NOTADA NELER VARMIS?

Bükreş, 23 (A.A.) — Havas: Klodiyusun riyasetindeki Alman iktisat heyeti, Romen hükümetinden bazı taleplerde bulunmuştur. İyi haber alan mahfelde bu talepler aşağıdaki 5 maddede hülâsa edilmektedir:

1 — Raysmarkın Leye nazaran kıymetlendirilmesi suretiyle iştirak kıymetinin artırılması.

2 — Romen ihracat mallarına konan resimlerin indirilmesi.

3 — Almanya'ya gönderilecek Romen malları fiyatlarının indirilmesi.

4 — Alman - Romen klerine sistemine Bohemya ile Moravya'nın dahil edilmesi.

5 — Tuna'daki Alman romor körleriyle gaz vapurlarına Almanya her ay ayrılan petrol miktarı haricinde mahrukat temini.

Klodiyus, Romen iktisad nezaretinin murahhaslarıyla görüş-

melerine yarın da devam edecek ve bu görüşmeler büyük bir ihtimalle paskalya yortularından sonraya kadar sürecektir.

Bükreş, 23 (A.A.) — Romen telgraf ajansı bildiriyor:

Alman elçiliğinin veya Bükreşte bulunan Alman iktisad heyetinin Romanya hükümetine ultimatum mahiyetinde bir nota tevdi ettiğine dair verilen haber, resmî Romen mahfellerinde tekip edilmektedir.

Alman heyeti reisi Klodiyu şun henüz Romen ticaret nazırı ile temasa geçmediği aynı mahfellerde tasrih edilmektedir.

SAAT : 13.40
**Altı Danimarka
vapuru batırıldı**

Kopenhag, 23 (A.A.) — Çarşamba ile perşembe günleri arasında İscoğya'nın şimali sahilleri açığından altı ticaret gemisinin batırıldığına dair verilen resmi haber Danimarkada pek büyük bir heyecan uyandırmıştır.

Danimarkanın deniz mahfellerinde temin edildiğine göre bu gemiler, Danimarka hükümeti tarafından verilen talimata tevfiikan, kafilâ halinde seyretmemekte, muharib devletlerce de kabul edilen Danimarka kızamları mucibince münferiden seyahat eylemekteydi.

İtalyan ordusunda yeni teşkilât

Roma, 23 (A. A.) — Kara ordusunda yapılacak yeni teşkilât hakkındaki kanun lâihyası Faço ve korporasyonlar meclisine tevdi edilmiştir.

Çinde büyük bir işe buhranı

Vaşington, 23 (A. A.) — Ruzvelt, kızılhaçı hububat tedarik ederek Çine sevk etmeğe davet etmiştir. Çinde büyük bir işe buhranı vardır.

Zirhlî sayfiyeye çekilen haydut

Nevyork, 23 (A. A.) — Meşhur haydut Alkapona, Baltimor hastanesinde tedaviye devam etmek üzere Miami'de zirhlî bir sayfiyeye çekilmiştir. Bu sayfiye polislerin daimî nezareti altındadır.

Tokyo hükümeti mihverin ihyasına taraftar değil

Vaşington, 23 (A. A.) — Japonya hükümetinin Tokyoyu Roma ve Berlinle birleştiren bağları sağlamlaştırmak niyetinde olmadığını dair Eritra tarafından yapılan beyanat diplomatik mahfellerde memnuniyetle karşılanmıştır.

**Yeni Fransız
kabinesinin
beyannamesi****Hükümet, bilhassa Sovyet
ihanetine işaret ediyor**

Yeni Fransız kabinesinin dün parlamentodan itimat reyini aldı. Gını bildirmişti. Bu itimat 156 reyeye karşı 268 rey ile olmuştur. 110 mebus yeni hükümetin parlamentoda ve ayanda okunan beyannamesinde hükümete şöyle denilmektedir:

"Fransa top yekûn harbe girişmiş bulunuyor. Düşman, kudretli ve azimkâr, galebe çalmak için beşeriyetin bütün faaliyetlerini teksif etmiştir. Sovyet ihanetinin yardımıyla mücadeleyi bütün sahalara götürmekte ve bütün darbelerini birbirine uydurarak tahripkâr bir deha ile vurmaktadır.

Galebe her şeyi kurtaracaktır. Mağlûbiyet her şeyi kaybettirecektir. Bugün parlamentonun önüne gelen hükümetin tek bir hikmeti vücudu vardır ki o da şudur: Muharebe etmek ve yemek ve her nereden gelirse gelsin ihaneti çözmek için Fransız enerjisini tahrik eylemek, toplamak ve sevk eylemek.

Sizin itimatınız sayesinde vazifemizi yapacağız. Eğer başka bir müzahire ihtiyacı varsa vatanın ve imparatorluğun muazzam kaynaklarına dayanmak, mütefiklerimizin yılmaz gözlerine bakmak, milletimizin kahramanlığına, ordularımızın kuvvetine, askerlerimizin tahlûküne ve şeflerinin kıymetine güvenmek ve nihayet Fransanın ebedî dehasını hatırlamak kâfidir.

Hükümet beyannamesi ve bilhassa "Sovyetlerin ihaneti yardımıyla," ve "ihanet her nereden gelirse gelsin ezilecektir," kısımları fevkalâde alkışlanmıştır.

DAHİLDE**Meclis'e müzakeresine başlanan****Vergi
zamları****Hizmet erbabının kazanç vergisi
değişmeyecek; fakat ticarî ve sınaî
teşebbüslerde artırılabilecek**

Ankara, 23 — Dün Büyük Millet meclisine verilen ve riyasetçe iktisat, gümrük ve inhisarlar, adliye, maliye ve bütçe encümenlerine havale edilen vergi lâihyalarının birincisi kazanç vergisi kanununda tadilat yapılmasıdır. Bu lâihya ile ticarî ve sınaî teşebbüslerden vesair işlerden alınmakta olan kazanç vergisinin nisbetleri artırılmakta ve şimdiki kazanç mükellefiyet haricinde kalan bazı müesseseler de vergi mükellefiyetine dahil edilmektedir. Bu suretle yapılan zamlardan takriben 3.881.000 lira varidat temin edileceği hesap olunmaktadır.

Ticarî ve sınaî müesseseler kazanç vergisinin 939 yılı 8 aylık tahakkukatı 10.969.285 liraya ve tahsilâtı da 9.974.294 liraya balığ olmuştur. Sene sonunda tahsilâtın 12.198.402 liraya ulaşacağı ve yapılan zamlarla birlikte 940 mallı yılında bu vergiden 6.000.000 lira elde edileceği tahmin olunmaktadır.

Hizmet erbabından alınmakta olan kazanç vergisinin nisbetlerinde bir değişiklik yapılmamıştır.

NAKLİYAT VERGİSİ

Muayyen tarifeli nakil vasıtaları ile seyahat eden yolculardan alınacak nakliyat vergisi hakkındaki kanunun tadiline dair olan ikinci kanun lâihyası ile, bu vergi nisbetlerinin artırılması ve mükellefiyet gümlünün genişletilmesi teklif edilmektedir.

939 yılı 8 aylık tahsilâtı 723.862 lira olan bu vergiden sene sonunda 1.067.616 lira elde edileceği tebeyyün etmektedir. Nisbetlerin artırılması ve mükellefiyet gümlünün genişletilmesi dolayısıyla 940 yılında elde edilecek fazla varidatın bir buçuk milyon lira miktarında olacağı tahmin olunmaktadır.

İSTİHLAK VERGİSİ

Bazı maddelerden alınmakta olan istihlak vergilerinin artırılmasına dair bulunan üçüncü lâihya ile ham petrol ve müstakattı istihlak vergisi ve bazı maddelerden alınan istihlak vergileri tezyit olunmaktadır.

Ham petrol ve müstakattı istihlak vergisine yapılması teklif edilen zam dolayısıyla 1.365.000 ve bazı maddelerden alınan istihlak vergisi nisbetlerinin artırılması münasebetiyle de, 3.442.405 lira elde edileceği tahmin olunmaktadır.

Şeker fiyatlarına yapılan zam dolayısıyla bu maddeden alınan istihlak vergisinde 5.950.000 lira miktarında bir fazlalık olacağı hesap edilmektedir.

DİĞER VERGİLER

Dördüncü lâihya, fevkalâde vaziyet dolayısıyla bazı vergi ve resimlere zam icrası ve bazı maddelerin mükellefiyet mevzuuna dahil edilmesi adını taşımaktadır.

Bu lâihya mevzuuna giren vergiler şunlardır: 1 — Muamele vergisi, 2 — Rütin, 3 — Kibrit ve çakmak vergisi, 4 — Hava kuvvetlerine yardım vergisi, 5 — Damga resmi.

Sınaî müesseselerden alınmakta olan muamele vergisi ile ithalattan alınan muamele vergisinin nisbetlerinde bir değişiklik yoktur.

Bu lâihya ile yalnız bankalar ve sigortalardan alınmakta olan muamele vergisi nisbetleri artırılmaktadır. Bankalar ve sigortalardan muamele vergisinin 1939 yılı 8 aylık tahsilâtı 658.195 liradır. Geçen senenin son dört aylık tahsilâtı da 310.813 lira olmasına nazaran sene sonunda tahsilâtın 968.932 liraya varacağı anlaşılmaktadır. Bu vergi nisbetine yapılan zam dolayısıyla de takriben 934.000 lira hasılat temin edileceği hesap edilmiştir. Bu vergi nisbetine yapılan zam dolayısıyla de takriben 934.000 lira hasılat temin edileceği hesap edilmiştir.

Tütün ve içkilerden 1939 yılında alınmakta olan müdafaa vergisine yapılması teklif edilen zam 3.666.000 liradır. Bu zamlı beraber 1940 yılında tütün ve içkiler müdafaa vergisinden 7.800.000 lira nisbetinde bir varidat elde edileceği tahmin olunmaktadır.

Kibrit ve çakmak vergisinden 1939

yılı birinci taksit olarak 517.412, ikinci taksit olarak 308.336 ve satış fazlası olarak da 29.308 lira alınmıştır. Bu vergi üzerine konulması düşünülen zam dolayısıyla de takriben 500.000 liralık bir varidat temin edilmiş olacaktır.

Hava kuvvetlerine yardım vergisinden sene sonunda 6.455.000 lira kadar bir varidat elde edileceği anlaşılmaktadır.

Yapılması teklif edilen zam ile 1940 mali senesinde bu vergiden elde edilecek varidat bir mialı olacaktır.

Damga resmine yapılan zam 500.000 lira nisbetindedir.

MUKAYESE

Yeni vergi lâihyaları ile zam yapılması teklif edilen vergilerin 1939 ve 1940 yılındaki muhammen miktarları şöyledir: 1939 da ticarî ve sınaî teşebbüsler vergisi tahminatı 11.000.000 lira, 1940 da 16.000.000 lira, nakliyat vergisi 1939 da 1.250.000 1940 da 2.450.000, ham petrol müstakattı istihlak vergisi 1939 da 2 milyon, 1940 da 3 milyon, bazı maddelerden alınmakta olan istihlak vergisi 1939 da 14 milyon, 1940 da 13 buçuk milyon, şeker istihlak resmi 1939 da 3 milyon, 1940 da 10.900.000 lira.

Banka ve sigortalardan alınan istihlak vergisi 939 da 960.000 lira, 940 da 1.900.000, tütün ve içkilerden alınacak müdafaa vergisi 939 da 3.985.000, 940 da 7.600.000, kibrit ve çakmak vergisi 1939 da 1.360.000, 940 da 1.330.000, hava kuvvetlerine yardım vergisi 939 da 6 milyon 250 bin, 940 da 12.400.000, damga resmi 939 da 7.250.000, 940 da 7.250.000 lira.

Bu rakamlar karşılaştırılırken yukarıdaki vergilerden bazılarında sene sonunda tenakuslar vukua geldiğinin ve bazılarında da teza'yütler görüldüğünden nazarı dikkate alınması lâzım gelmektedir.

MUAMELE VERGİSİ

Muamele vergisi kanununda değişiklikler yapılması hakkındaki kanun lâihyası da Meclise verilmiştir. Bu lâihya ile kanunun tatbikatında görülen noksanlar tamamlanmakta ve bilhassa vergi kaçaklığına karşı sıkı kontrol tedbirleri alınmaktadır.

Lâihyanın esbabı mucibinde, yeni konulan hükümlerin Meclise kabulü halinde bu vergi hasılatının bir buçuk milyon kadar artacağı kaydedilmektedir.

(Büyük Millet Meclisinin dünkü müzakerelerine dair malûmat ikinci sayfamızdadır.)

Satılık bakalit presi

40 ton tazyik kabiliyetinde 1400 kilo bakalit mamulâtı imalinde kullanılan yeni bir el presi ve kaplıları teferrüatle beraber satılık.

Müracaat yeri: Fatih, Manisalı Fırın sokak bir numaralı hane.

Meçhûl korsan

Yazı çokluğu dolayısıyla bugün konulamadı.

ŞEHİR TİYATROSU
Tepebaşı Dram Kısır:
Akşam 20.30 da:
Pembe Sokak No. 46

Komedi kısmı: Gündüz 14 te, Çocuk oyunu, akşam 20.30 da:
Herkes Kendi Yurtdinde

Koyopan Zâci

Çeviren: HA-KE

sey sorarlarsa bir saattenberi burada olduğumu söylersiniz. Müm-künse, bu haberi şimdiden etrafa yaymağa çalışınız."

İzleta gözlerini şeytanca kırarak:

"Beni yalancılığa mı teşvik ediyorsunuz?"

"İkimizi fena vaziyete düşürmekten kurtaracak bir yalan!"

Senora, bu gece başbaşa kalamıyacak mısınız?"

"Don Luis Moreno dansetmeğe başlarsa, belki. Sizi bahçede kameriyenin altında bekliyeceğim."

Yalanı muhakkak etrafa yaymamı mı istiyorsunuz? Bunu söylerken gülmüştü. Dick'te gülümsemişti. Kollarının arasında bulunan İzletanın tatlı bakışları kalbini eritiyordu. Sarhoş gibiydi.

"Muhakkak istiyorum."

"O halde merak etmeyin. Yalnız Don Jaime'nin Bogotaya gitmesine bir türlü aklım ermiyor."

"Gayet basit. Ölümünden kaçıyor."

İzleta şaşkın şaşkın baktı. Hiç bir şey anlayamıyordu. Dick yanlarında danseden bir çift

Aşk ve Macerâ Romani

23 MART 1940 — No. 19

çarpmamak için sür'atle sağtarafa döndü. Uzaklaştıkları vakit İzletaya sordu:

"Demin çarpmak üzere olduğunuz Senora Lores'le danseden yakışıklı genç kim?"

"O mu? O Kitolu Don Luis Morenodur."

Dik Morenoya baktı. Fevkalâde iyi danseden bu baygın bakışlı, zarif, esmer adam bir salon almindan ziyade bir askere benziyordu.

Yumruk sallayıp, yumruk yemeğe alışmış bir adamal.

Dona İzleta, Dikin düşüncelerini anlamış gibi güldü.

"Düşündüğünüz gibi. Bir salondan fazla mücadele meydana yakışan bir adam.... Lâkin Doktor Lores hoş bir adam, değil mi?"

"Oldukça hoş, sarhoş olmuşa benziyor. Onun taç kardeşliğine mensup olduğunu hiç bir zaman ihtimal vermedim."

İzleta, Dik'in kolunu çimdikledi. Yüzü sapsarıydı.

"Allah rızası için ağzımın söylediklerini kulakların duysun. Bir daha 'taç' kelimesini kullanma."

Varrens:

"Olur, olur; bir daha bahsetmem."

Burada daha ne kadar kalacaksınız? Misafirler ne vakit gidecek?"

"Pazar akşamına kadar. O gün doktorun dediği gibi: 'İngiliz usulü fevkalâde bir çay' partisi verilerek bayrama nihayet verilecek."

İzleta başkası ile dansa başladığı vakit Dik Don Luis'le tanıştı.

Don Luis İngilizce biliyordu Fransızca görüştüler.

Dik bu adamı bir yerde görmüş olduğunu hatırlıyor; fakat nerede olduğunu bir türlü kestiremiyordu. Belki de yanlışlıktı.

Biraz sonra doktor Lores ralyoyu kapatarak misafirlerine tısa bir nutukla hoşgeldiklerini söyledi.

Don Luis'in bir kaç varyete numarası yapacağını ilân etti.

Don Luis'in beraberinde getirmiş olduğu yarı Hintli kitarasını alarak çalmağa başladı.

Kitolu san'atkar herkesi güldüren gülünç şarkılar söylüyordu.

Varrens, dansın başlamasını beklemeden odadan çıktı.

Şıkıldığını hissediyordu. İçinde anlayamadığı bir sıkıntı vardı.

Bahçeye çıktı. Etraftan tatlı bir çiçek kokusu yayılıyordu. Kameriyenin altına gittiği vakit İzletayı göremedi.

Havuzda doğru ilerledi.

İzleta oradaydı. Dik, uzatılan eli öptü.

"Nası! Bir Amerikalı el öper mi? Filâdefiyada bulunduğum zaman hiçbir Amerikalı elimi öpmemi!"

"Senorina, bir Amerikalı öperse, bunun ilânihaye devam etmesini temenni eder!"

Sesini ciddileştirerek devam etti:

"İzleta, köşkte çok sıkıntılı bir hava var değil mi? Bunu siz de hissettiniz mi?"

Hasır Rengi Moda

Sevininiz, ilkbahar modası, esvaplarınıza güneş ışığını getiriyor. Koyu renk elbiselerinizin yahut bir şapkanınız üstüne hasır rengi bir garnitür, yahut bir yelek bir ceket bu esvaba güneş ışığının parlaklığını verecektir. İşte size güzel bir tayyör numunesi veriyoruz: Çizgili bir kumaştan yapılmış olan bu siyahlı beyazlı tayyörün yakası hasır rengi ipeklidir. Siyah fötrün üstünde de aynı ipekliden bir band vardır.

Bunu siyah boyun atkısı, siyah rugan çanta ve ayakkabı ile giyerseniz ve siyah eldivenler de kullanırsanız harikulâde güzel olacaktır.

"Siz de aile ediniz. Doktorun dansına geç kalacaksınız!"

Beş dakika sonra, Dick Varrens atını dört nalla doktor Lores'in köşküne doğru sürdü.

Tacın üçüncü kısmını da ele geçirmişti.

KISIM VI

DEMOKLESİN KILICI

Koyopanın dünya ile alakası olmadığını söylemiştik. Orada bulunan hiç bir ailenin radyosu bile yoktu.

Modern bir ilim adamı olan doktor Lores ise istisna teşkil ediyordu. Köşkünde, modern bir evde bulunan her şey mevcuttu. Radyo, Riordan dans müziği çalıyordu.

Evinde İspanyol âdeti hüküm sürmez; misafirler istedikleri

gibi hareket edebilirlerdi.

Varrens, kendi memleketinde alışmış olduğu âdetlerle karşılaşıncaya pek memnun oldu.

Güzelle yikanmış, verilen yeni elbiseleri giymişti.

Doktor onu takdim etti.

Salonda dans devam ediyordu. Koyopanda tanışmış olduğu

birkaç kişi ile karşılaştı.

Doktor Lores'in kırk yaşlarındaki karısıyla dansetti. Lores'in, biri onaltı, diğeri on dört yaşlarında erkek çocukları ile tanıştıktan sonra İzletayı dansa kaldırdı.

İzleta:

"Nası! Don Jaime'lerde iyi vakit geçirebildiniz mi?"

"Evet. Onlar şimdiki şimale doğru seyahate çıktılar..." Sesini yavaşlatarak eğer size, burada bulunanlar benim hakkımda bir

Hikâye CEZA

Fakat, sabah, saat on bire doğru, bir gece evvel müdafasız bir teshire benziyen bir zaferle girdiği evden çıkmış, evine gidiyordu. Yorgun ve gayrimemnun. Kendi gibi evli, ciddi hususle nefis bir karısı olan bir adama bu hal yakışır mıydı?.. Adam sen de... "Ayşe" nin hiç bir şeyden haberi olmadıktan sonra ne ehemmiyeti vardı. Kadıncıgız on beş gündenbergi iki çocuğıle birlikte kazalardan birindeki halasına gitmişti. Daha da bir hafta orada kalmaları muhakkaktı. Omuzlarını sallayarak yaptığı işten dolayı teessürünü gidermeye çalıştı. Âdet edinmedikten sonra bu, bir cinayet addedilemezdi...

Apartmanının kapısında anahtarını gevirip içeriye girince titredi: İki sandık ve bavulla yolculuğa müteallik diğer bazı eşya, henüz kaldırılmamıştı. O aralık kapının loş çerçevesi içinde Ayşe göründü. Ferit, dönmuş gibi dimdik, saltık şaşkın duruyor; karısı, derinliklerinde küçük fakat sürekli gimsekler çakan güzel gözlerle onu süzüyordu. Söylilecek bir şey bulamadığı için kekeleyerek anca:

"İş... İşte geldim... Dıyebildi. Karısı: — Hizmetçiler, arasında izahat vermeğe hacet yok; haydi çalışma odasına gidelim, gibi sert, kuru bir cümle ile mukabele etti. Odaya girip kapı kapanınca: — Gece... dün sabah sana bir telgraf çekmiş döneceğimizi bildirmiştim. Maatteessüf onu masa üzerinde... nüz açılmamış buldum. Çünkü ne dün ne de gece eve uğramamıştım... — Refik, yalnız bulunduğumu biliyordu. Beni davet etti... Daha bir çok arkadaş da gelmişti... Vakıt nasıl geç

miş farkına varmadık... geç kaldım... Treni kaçırdım...

Hikâye tamamen uydurma değil. Filhakika geniş iradının zevk ve safasına gömülen Refik'in evinde dost, larile görüşmüştü.

Yalnız bunların arasında sevimsiz kadımlar da vardı. İşte yalan buradan başlıyordu. Şampanyanın teşvikkar, melûn bunlar, beynini bulandırması ve nihayet bu kızlardan birisiyle bittabi en güzelle Parise dönmüştü.

Ayşenin soğuk ve sabit bakışları karşısında "İçkürmüzi kesilere kırık dökük cümlesine devam edemedi.

Karısı büyük teessür dalgaları ile göğsünü kabartarak heyecanını yemeğe çalışıyordu:

"Yalan söylüyor! dedi. Biliyordum... Sana bildiğimi, her şeyi bildiğimi söylüyordum. Yüzüne bakmak, üzerindeki kokuyu duymak her şeyi anlamak için kâfidir. Sonra masanın üzerinde davet edildiğin yerden gelen tezkereyi gördüm ve oraya telefon ettim. Bana dün gece oradan ayrıldığını bildirdiler görüyorsun ya... Her şeyi biliyorum dediğim vakit boş yere gevezelik etmiş olmuyordum... Mühîş bir gece geçirdim... Şüphe ve hiddetten çıldırarak derecelerine geldim. İnanmak istemiyordum. Ah... seni burada görebileceğimi düşünerek ne kadar sevinçliydim.

Benim güzel Ayşem.

Ferit, karısının hiddetinin dolgun bir bulut gibi 14. denbire sağanaklar içinde eriyeceğini ve nihayet affın doğacağını ümit ederek ona doğru ilerledi. Bu, izdivaçları gündenberi ciddi addolunabilecek ilk kavgalarıydı. Fakat Ayşe korkunç bir tavır aldı ve:

"Yaklaşma banal... dedi. Sen artık evvelki Ferit değilsin... Aramızdaki her şey kopmuş, kırılmıştır.

Bu sözleri söyleyen seste o kadar, musır bir azim ve inat vardı ki Ferit korktu ve:

"Canım karıcığım, böyle basit, esasız bir şüphe üzerine bu kadar mesut bir hayatı çiğnemek olur mu? Şimdiye kadar aramızda hiçbir soğukluk olmadı, hiçbir hiyanet bulutunun ağır gölgesi geçmediğini düşün, Farzedelim ki fena bir saatte bir hata irtikâr etmiş olayım. Bu, gayrikabili af bir cinayet teşkil etmez. Ne kadar dürtüst, âlincep zevçler vardır ki müddeti hayatlarında böyle bir vartadan kurtulmamışlardır.

Fakat bu, karılarına karşı hürmet-sizliğe, muhabbetsizliğe delâlet etmez. Bunu söylemekle zannetme ki bu kabahatin bir hak olduğunu iddia ediyorum, hâşâ! Yalnız bu gibi kabahatlerin kabilla olduğunu söylüyorum. Seven bir kadın affeder... değil mi? Ayşe sakin ve kani bir tavırla başını eğdi ve:

"Olabilir; fakat ben bu herkesi yaptığını yapamam, elimden gelmez. Bu, belki seni çok sevdiğimden, sana çok inanmış bulunduğumdan, hattâ fikren bile olsun en küçük bir fikir hiyanetinden masun kaldığımdandır. Ben, bütün benliğimle senindim. Seni de bütün, bütün benim farzediyordum. Bu hayal sukutu büyük bir inkısar oldu. Bir başkasını öptükten sonra beni kucaklamak isteyişin damarlarımdaki kanı döndürücü kadar bir tesir yaptı. Rezaletten korkarım. Al-laha şükür ki apartman, ikimizin de ayrı ayrı oturmasına kifayet edecek kadar genişti. Mademki ilk çocuğumuz var. Felâketimize başkalarını tegrik etmekte mana yoktur. Aramızdaki hususiyet başkalarına sezdirmek daha hayırlıdır. Şimdiden sonra birbirimizi yemeklerde göreceğiz. Lâzım olduğu vakit de beraberce sokağa çıkarız.

Ayşe sesinde gayritabil hiçbir ahenk göstermeden söylüyordu. Ve kocasını sersem bir halde biralıp çıktı.

Ferit karısını hiç bir vakit kendisinden uzaklaştığı bu zamandan fazla

sevmemişti ve gene hiç bir zaman he yecan ve kıskançlığın tesiriyle kızaran bu cehreyi bu kadar güzel bulmamıştı. Fakat gene biraz soğukkanlı düşünerek yeislini yatıştırdı. Bak işte onu herkesin gözü önünde bırakıyor, aynı çatı altında yaşamaya razı oluyor. Esasen senelerce süren büyük bir muhabbet bir günde kayıtsızlığa inkılâp edemezdi. Bir müddet sonra bu hiddet fırtınasının kalmıyacağına gene rahat ve munis hayatın avdet edeceğine inanıyordu.

Ayşe, ne kadar sokulgan, mutli, muhteris, sevdalı bir kadındı. Hiç böyle bir ruh ve vücut kendisine muhtâç olmadan uzun müddet ayrı yaşayabilir miydi? Herhalde affedecekti.

Fakat, öyle olmadı. Beklenen affı müddesi geciktikçe gecikti. Yemekler de sofraya tatsız bir sükût kanat geçiriyor, çatal, bıçak takırdsından başka bir şey duyulmuyor; sokağa - o da nadiren - çıktıkları zamanlar manasız, sahte tavrılar, ikisini de tüzüyordu. Bazı zamanlar Ferit, uzun, istihkak bir bakışla karısını yumuştmaya çalışıyor. Her defasında meyus kalıp odasından karanlık düşüncelere gömülüyordu.

Nafile, mustarip vaziyeti karısına tesir etmiyordu. Binaenaley onu teccessüse sevk etmek, kıskançlığını tahrik için itina ile giyinmeğe, kokular sürünmeğe evde mümkün olduğu kadar az bulunmağa, hattâ bazan yemeklere de gelmeğe başladı. Hepsi boş... Ayşe soğuk, lâkayt vaziyetini değiştirmekte ısrar ediyordu. Hattâ kocasının zahiri değişikliğine dikkat etmemiş bile görünüyordu. Her şeyi rağmen Ferit, onu her zamandan ziyade seviyor ve ayrılığın büyük azabını en mühîş ıstıraplarla çekiyor, aşkı ve vıcdanı ayrı, ayrı kaniyordu. Hattâ karısını cezbeder el midile büyük, vahim bir hastalık bile temenni ediyordu. Ferit artık git gide asabi, titiz kuzgun, hadid olmuştü.

Hattâ artık Ayşe ile de meşgul olmıyordu. Karısı yalnız bu tebeddülü kaydetmiş büyük bir dikkatle onu tetkik ederek kocasının geçirmekte olduğu buhranın safahatını tahlil başlamıştı. Güldüz, o evde yokken iş o-

dasına girmiş ve masası üzerinde rakamlarla dolu, dağınık kâğıtlardan başka bir şey bulamamıştı. Ferit'in teessürü artık elle tutulabilecek bir hale girmişti. Nihayet bir akşam her zamandan daha herbat bir çehre ile eve geldi. Yemekten sonra karısı odasına çekilmek üzereyken:

"Ayşe, rica ederim benim odama gel sana söyleyecek birkaç sözüm var ve sonra kederli bir tebessümle: Bu sözler zannettiğin gibi havaya mütellek değildir... cümlesini ilâve etti.

Karısı kendisini takip ederken o, devam etti:

"İflâs ettim... İflâs ettim... O kadar bedbahtım ki delliller yaptım, kumar oynadım... Bir akşam evvel verdiğim büyük bir yekünü kurtarmışa çabalarken ipli ucunu bütüştürmüştüm.

Senden başka hiçbir şey bilmiyorum, düşünmüyordum. Borçlarımı tediye edebilmek için İzmirdeki evimi sattım. Elimde beş yüz lira kadar bir şey kaldı. Bir müddet sonra İstanbulu terk etmeği düşünüyordum. Belki yeni bir kazanç bulurum... ve... belki de yıkılan saadet yuvasını unutturum. Bittabi senin servetin tamamile duruyor; bir puluna bile dokunulmamıştır. Sonra... seni, beni görmek azabından kurtarmak.

Ayşe müstezhi bir tebessümle: — Yalan söylüyorsun... yalan. Hiç bir şey kaybetmediğine yemin etsem başım ağrımaz. dedi.

Ferit üç ay evvelki nâfiz ve derin bakış karşısındaki zaafını tekrar duyarak itiraf etti:

"Evet, söylediklerim doğru değildir. Fakat bu hale düşseydim bana dönecek ve beni affedecektin değil mi? İşte seni aldatarak affımı lââyık olmağa çalıştım. Sonra bu mesuru yalanımı itiraf edecektim. Ah ne kadar müteessirim bilsem."

Ayşe, kocasının elini avuçları içine aldı. Ceza, artık lüzumu kadar devam etmiş, tesirini göstermişti. Esasen o kadar kocası kadar azap çekmiş, için için ağlamıştı; hattâ ayrılığın ıstıraplarını belki Ferit onun kadar ince ve hassas bir ruh ile duymamıştı.

Günlük bulmaca

Soldan sağa:

1 — Adam öldürme aletini patlatarak (iki kelime). 2 — Zehirli gazlardan en tehlikelisi, bir çiçek. 3 — Hisse senedi, ağır değil. 4 — Parça, lâkin, çocukların yemeginin yarısı. 5 — Kuşam, garbi Anadolu'da bir kazandı. 6 — Şehat, kokulu bir ot. 7 — Almanyada bir şehir, seyahat vasıtası. 8 — Bir erkek ismi, ilaç içene batıran. 9 — Eski mabutlardan, temiz, çekme. 10 — Ahrette bir mevkî, bir nakliye vasıtasının yolu, bir harfin okunuşu. 11 — Zarara giren (iki kelime).

Yukardan aşağı:

1 — Muhafazası altına sığmarak (iki kelime). 2 — Kumaş iptidai madelerinden, boyuna takılanlardan. 3 — Bir millet, bir edat, çok değil. 4 — Adapazarı şubasının ayırdığı istasyon, caka. 5 — Siyanet edici. 6 — Bir hayvan, berabere kalmış, bir cins serbet. 7 — Henüz olmamış, usanan. 8 — Vamşatlar (ceml), ters çevirirseniz perî cinsinden olur, bir emir. 9 — Duvardaki tertibat, kurum. 10 — Çok bilene yakışır tarzda, kraliçe. 11 — Başkasının namına garanti veren (iki kelime).

75 numaralı bulmacamızın halli:

Soldan sağa: 1 — Havahücumu, 2 — Atina, Ayır, 3 — Yed, Cüma Ur, 4 — Ararat, Niza, 5 — Tallimat, Pak, 6 — İkanat, Del, 7 — S, İtale, Ag, 8 — Efes, Ramona, 9 — Ver, Sakim, M, 10 — Edip, Karın, 11 — Nakus, B, Zem,